

คู่มือเตรียมสอบ

สำนักงานศาลยุติธรรม

ปี
69

นิติกร ปฏิบัติการ

ประกอบด้วย

๑. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติราชการ (๑๐๐ คะแนน)
 - ๑.๑ ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
 - ๑.๒ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - ๑.๓ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - ๑.๔ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - ๑.๕ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม
 - ๑.๖ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ของคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม
 - ๑.๗ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ของสำนักงานศาลยุติธรรม
๒. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะงานที่ปฏิบัติในตำแหน่งนิติกร (๑๐๐ คะแนน)

ความรู้เกี่ยวกับพระธรรมนูญศาลยุติธรรม กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายอาญา กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ข้อบังคับและข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะงานที่ปฏิบัติในตำแหน่งนิติกร

คู่มือสอบนิติกรปฏิบัติการ สำนักงานศาลยุติธรรม

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ราคา 299 บาท

จัดทำและจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทน์ บัวชุม (ติวเตอร์ทั้ง ท่าน ม. รวม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: @thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือสอบ
นิติกรปฏิบัติการ
สำนักงานศาลยุติธรรม

ราคา 299 -.

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือสอบสำหรับตำแหน่งนิติกรปฏิบัติการ สำนักงานศาลยุติธรรม เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบันได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขออ้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานศาลยุติธรรม	1
☞ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติราชการ (100 คะแนน)	
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	18
➤ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ.2543	34
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ.2543	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ.2562	46
➤ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ.2543	50
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 9 พ.ศ.2565	88
➤ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551	91
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ.2562	134
☞ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม	
♦ ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีอาญา พ.ศ.2560	171
♦ ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยการคัดค้านผลงานด้านนวัตกรรมเพื่อใช้ในการบริหารคดีและการบริการของศาลยุติธรรม พ.ศ.2562	173
♦ คำสั่งสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ 233/2561 เรื่อง มอบอำนาจในการดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานราชการศาลยุติธรรม	175
☞ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ของคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม	
♦ ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมว่าด้วยพนักงานราชการศาลยุติธรรม พ.ศ.2550	176
♦ ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมว่าด้วยพนักงานราชการศาลยุติธรรมฉบับที่ 2 พ.ศ.2562	183
♦ ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ.2559	184
♦ ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ.2559	192
♦ ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมว่าด้วยการส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการศาลยุติธรรม ลูกจ้างและพนักงานราชการศาลยุติธรรม พ.ศ.2557	199
♦ ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมว่าด้วยการจัดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่งของข้าราชการศาลยุติธรรม พ.ศ.2552	202
♦ ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมว่าด้วยการแต่งตั้งเจ้าพนักงานคดี พ.ศ.2551	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2562	206

♦ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมว่าด้วยคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมเกี่ยวกับการ ดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการ พ.ศ.2550	209
▣ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ของสำนักงานศาลยุติธรรม	
♦ข้อบังคับสำนักงานศาลยุติธรรมว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ สถาบันอนุญาโตตุลาการ	213
♦ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายของ ผู้ประนีประนอม พ.ศ.2556	227
♦คำสั่งสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ 693/2563 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2563 เรื่อง มอบอำนาจในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการศาลยุติธรรมและลูกจ้าง	229
✦รวมแนวข้อสอบ	231
📖 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะงานที่ปฏิบัติในตำแหน่งนิติกร (100 คะแนน)	
➤พระราชบัญญัติให้ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ.2543	235
✦แนวข้อสอบประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	249
✦แนวข้อสอบประมวลกฎหมายอาญา	261
✦แนวข้อสอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	275
✦แนวข้อสอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	291
➤ความรู้เกี่ยวกับข้อบังคับและข้อกำหนดประธานศาลฎีกา	303
➤ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะงานที่ปฏิบัติในตำแหน่งนิติกร พร้อมแนวข้อสอบ	320

ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานศาลยุติธรรม

ประวัติศาลยุติธรรม

ศาลในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีอยู่มากมายหลายศาลกระจายกันอยู่ตามกระทรวงกรมต่างๆ และมีหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีต่างพระเนตรพระกรรณแทนพระมหากษัตริย์ต่อมาเมื่อบ้านเมืองมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น มีการติดต่อกับชาวต่างชาติลัทธิชาวตะวันตกได้แผ่ขยายเข้ามาทำให้ระบบการศาลไทยมีการเปลี่ยนแปลง มิฉะนั้นอาจเป็นเหตุที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งกับชาติตะวันตกได้ จึงมีการปฏิรูประบบการศาลไทยขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงมีบทบาทในการวางรากฐานระบบการศาลยุติธรรม โดยได้รวมศาลที่กระจัดกระจายอยู่ตามกระทรวงกรมต่างๆ ให้มารวมไว้ในที่แห่งเดียวกัน

เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีดำเนินไปด้วยความรวดเร็วถูกต้องเหมาะสมไม่ทำให้ราษฎรเดือดร้อน

และในโอกาสที่กรุงเทพมหานครมีอายุครบ 100 ปี ซึ่งตรงกับวันที่ 21 เมษายน 2425 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทางขบวนพยุหยาตราทางสถลมารคเสด็จออกประทับแรม ณ วัดบวรนิเวศราชวรวิหาร ทรงโปรดฯ ให้จารึกพระราชปรารภในการจัดตั้งศาลยุติธรรมไว้ในแผ่นเงิน ซึ่งเรียกว่า "หิรัญบัตร" มีความกว้าง 9.5 ซม. ยาว 37.2 ซม. จำนวน 4 แผ่น ฝังอยู่ใต้อาคารศาลสถิตย์ยุติธรรมบนแผ่นเงินจารึกด้วยอักษรไทยที่สวยงามและทรงคุณค่ามาก แสดงให้เห็นถึงพระบรมราโชบายในการปกครองแผ่นดินว่า มีพระราชประสงค์ให้ตั้งศาลขึ้นเพื่อทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดอรรถคดีทรงเล็งเห็นว่าบ้านเมืองจะอยู่ด้วยความสงบสุข ร่มเย็นต้องอาศัยการศาลเป็นสำคัญ จึงทรงจัดระบบกฎหมายและระเบียบทางการศาลขึ้นใหม่เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชาติตะวันตก โดยมีกรมหลวงพิชิตปรีชากรและพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์เป็นกำลังสำคัญ ในการแก้ไขกฎหมายและปฏิรูประบบการศาลยุติธรรมให้เจริญรุ่งเรืองเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ

ศาลจึงเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนสืบมาตราบนานเท่านาน และในโอกาสที่กรุงเทพมหานครครบรอบ 220 ปี ซึ่งตรงกับศาลยุติธรรมครบรอบ 120 ปี ในปี พ.ศ. 2545 สำนักงานศาลยุติธรรมจึงร่วมกันจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุขึ้นเพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ที่มีต่อศาลยุติธรรมจึงถือเอาวันที่ 21 เมษายนของทุกปีเป็น "วันศาลยุติธรรม"

ทรงเล็งเห็นว่าบ้านเมืองจะอยู่ด้วยความสงบสุขร่มเย็นต้องอาศัยการศาลเป็นสำคัญ จึงทรงจัดระบบกฎหมายและระเบียบทางการศาลขึ้นใหม่ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชาติตะวันตก โดยมีกรมหลวงพิชิตปรีชากร และพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์เป็นกำลังสำคัญในการแก้ไขกฎหมายและปฏิรูประบบการศาลยุติธรรมให้เจริญรุ่งเรืองเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2478 ได้มีการประกาศใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรมแบ่งแยกงานศาลยุติธรรมออกจากกันเป็นสองฝ่าย คืองานธุรการและงานตุลาการ โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รับผิดชอบงานธุรการส่วนงานตุลาการ คือการพิจารณาพิพากษา เป็นอำนาจของตุลาการโดยเฉพาะ นับแต่ตั้งกระทรวงยุติธรรมทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานธุรการของศาลยุติธรรมมาได้ 100 ปีเศษ จึงได้เกิดแนวความคิดที่จะแยกศาลยุติธรรมออกจากกระทรวงยุติธรรม เพื่อให้พ้นจากข้อระแวงสงสัยว่าศาลยุติธรรมอาจถูกแทรกแซงจากฝ่ายบริหารและไม่มีอิสระในการพิจารณาพิพากษาคดี

จนกระทั่งได้มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 แยกศาลยุติธรรมออกจากกระทรวงยุติธรรม บัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยงานธุรการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระ ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 มาตรา 5 บัญญัติให้มีสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระ มีฐานะเป็นนิติบุคคล เมื่อกฎหมายดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2543 จึงถือว่าศาลยุติธรรมแยกออกจากกระทรวงยุติธรรม นับแต่นั้นเป็นต้นมา

แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม

พ.ศ. 2569 – 2572

วิสัยทัศน์

“ศาลยุติธรรมอำนวยความสะดวกอย่างรวดเร็ว เข้าถึงได้ด้วยนวัตกรรมสมัยใหม่
เพื่อความเชื่อมั่นและความเท่าเทียมในสังคม”

พันธกิจ

1. พิจารณาพิพากษาคดีด้วยความถูกต้องเป็นธรรมและรวดเร็ว
2. คุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามที่กฎหมายบัญญัติอย่างเสมอภาค
3. อำนวยความสะดวกตามมาตรฐานสากล ทันสมัย
และตอบสนองความต้องการของประชาชนในยุคดิจิทัล
4. ดำรงความเชื่อมั่นและศรัทธาของประชาชน

ยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม

1. ยุทธศาสตร์ S Speedy Justice
การอำนวยความสะดวกถูกต้องเป็นธรรมอย่างรวดเร็ว
2. ยุทธศาสตร์ M Modern Innovation
นวัตกรรมสมัยใหม่
3. ยุทธศาสตร์ A Accessibility for all
ทุกคนเข้าถึงได้อย่างเสมอภาค
4. ยุทธศาสตร์ R Ready for the future
พร้อมมุ่งสู่อนาคต
5. ยุทธศาสตร์ T Trust
ความเชื่อมั่นและศรัทธาของประชาชน

เป้าประสงค์

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์
S Speedy Justice การอำนวยความสะดวกถูกต้องเป็นธรรม อย่างรวดเร็ว	ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกจาก ศาลยุติธรรมอย่างรวดเร็ว
M Modern Innovation นวัตกรรมสมัยใหม่	นวัตกรรมของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม ส่งเสริมการปฏิบัติการกิจของหน่วยงานและการ บริการประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
A Accessibility for all ทุกคนเข้าถึงได้อย่างเสมอภาค	ประชาชนเข้าถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ตามหลักสากลอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค
R Ready for the future พร้อมมุ่งสู่นาคต	การขับเคลื่อนระบบงานศาลยุติธรรมและสำนักงาน ศาลยุติธรรมสอดคล้องกับความต้องการของ ประชาชนและความเจริญก้าวหน้าตามยุคสมัย
T Trust ความเชื่อมั่นและศรัทธาของประชาชน	ประชาชนมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในการอำนวยความสะดวก ยุติธรรมของศาลยุติธรรม

ยุทธศาสตร์ S Speedy Justice การอำนวยความสะดวกยุติธรรมถูกต้องเป็นธรรมอย่างรวดเร็ว เป้าประสงค์

ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมจากศาลยุติธรรมอย่างรวดเร็ว

ตัวชี้วัด

ประชาชนเชื่อมั่นว่าศาลยุติธรรมใช้ระยะเวลาดำเนินการในแต่ละขั้นตอนงานอย่างเหมาะสม และลดค่าใช้จ่ายของคู่ความ

ปีงบประมาณ 2569	ปีงบประมาณ 2570	ปีงบประมาณ 2571	ปีงบประมาณ 2572
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 82

ประเด็นย่อย	แนวทางดำเนินการ																								
ประเด็นย่อยที่ 1 ส่งเสริมการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมด้วยหลักนิติธรรม เป้าหมาย กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมเป็นไปโดยถูกต้องเป็นธรรมอย่างรวดเร็ว ตัวชี้วัด 1. ร้อยละของคดีเสร็จไปภายในไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันรับฟ้อง <table><tr><td>2569</td><td>2570</td><td>2571</td><td>2572</td></tr><tr><td>ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70</td><td>ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70</td><td>ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70</td><td>ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 72</td></tr></table> 2. อัตราสวนคดีรับใหม่ของศาลชั้นอุทธรณ์ต่อคดีเสร็จไปของศาลชั้นต้น <table><tr><td>2569</td><td>2570</td><td>2571</td><td>2572</td></tr><tr><td>ไม่เกิน ร้อยละ 30</td><td>ไม่เกิน ร้อยละ 30</td><td>ไม่เกิน ร้อยละ 30</td><td>ไม่เกิน ร้อยละ 30</td></tr></table> 3. อัตราสวนคดีรับใหม่ของศาลฎีกาต่อคดีเสร็จไปของศาลชั้นอุทธรณ์ <table><tr><td>2569</td><td>2570</td><td>2571</td><td>2572</td></tr><tr><td>ไม่เกิน ร้อยละ 30</td><td>ไม่เกิน ร้อยละ 30</td><td>ไม่เกิน ร้อยละ 30</td><td>ไม่เกิน ร้อยละ 30</td></tr></table>	2569	2570	2571	2572	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 72	2569	2570	2571	2572	ไม่เกิน ร้อยละ 30	ไม่เกิน ร้อยละ 30	ไม่เกิน ร้อยละ 30	ไม่เกิน ร้อยละ 30	2569	2570	2571	2572	ไม่เกิน ร้อยละ 30	ไม่เกิน ร้อยละ 30	ไม่เกิน ร้อยละ 30	ไม่เกิน ร้อยละ 30	- ส่งเสริมกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีและการบังคับใช้กฎหมายในแต่ละชั้นศาลและประเภทคดีเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นธรรมและปราศจากอคติทั้งปวง สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์คดีที่เปลี่ยนแปลง - เสริมสร้างกระบวนการพิจารณาคดีมีโน้มน้าว คดีไม่มีข้อยุ่งยาก คดีความผิดทางพินัย และคดีชำนาญพิเศษเป็นไปอย่างรวดเร็วตามลักษณะเฉพาะของแต่ละประเภทคดีและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - บริหารจัดการปริมาณงานและปรับอัตรากำลังของบุคลากรอย่างเหมาะสม เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปตามกรอบระยะเวลาและมีมาตรฐาน - ส่งเสริมความเป็นอิสระของผู้พิพากษาในการพิจารณาพิพากษาคดีและยกระดับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตุลาการ คณะยุติธรรม และผู้พิพากษาสมทบ
2569	2570	2571	2572																						
ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 72																						
2569	2570	2571	2572																						
ไม่เกิน ร้อยละ 30	ไม่เกิน ร้อยละ 30	ไม่เกิน ร้อยละ 30	ไม่เกิน ร้อยละ 30																						
2569	2570	2571	2572																						
ไม่เกิน ร้อยละ 30	ไม่เกิน ร้อยละ 30	ไม่เกิน ร้อยละ 30	ไม่เกิน ร้อยละ 30																						

ประเด็นย่อย	แนวทางดำเนินการ								
ประเด็นย่อยที่ 2 ส่งเสริมการระงับข้อพิพาททางเลือกอย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมาย การระงับข้อพิพาททางเลือกเป็นไปอย่างรวดเร็ว ประหยัด เป็นธรรม และคู่กรณียินยอมทุกฝ่าย ตัวชี้วัด ร้อยละคดีส่วนแบ่งที่ไกล่เกลี่ยสำเร็จจากคดีส่วนแบ่งที่เข้าสู่ระบบไกล่เกลี่ย <table><tr><td>2569</td><td>2570</td><td>2571</td><td>2572</td></tr><tr><td>ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70</td><td>ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70</td><td>ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70</td><td>ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 72</td></tr></table>	2569	2570	2571	2572	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 72	- ส่งเสริมการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท และการระงับข้อพิพาททางเลือกด้วยความรวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย และพึงพอใจแก่ทุกฝ่าย - เสริมสร้างมาตรฐานอนุญาโตตุลาการ ของสถาบันอนุญาโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม - การพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 20 ตรี - ส่งเสริมระบบการขึ้นทะเบียนและพัฒนาบุคคลเพื่อทำหน้าที่เป็นอนุญาโตตุลาการและผู้ประนีประนอมประจำสำนักงานศาลยุติธรรม
2569	2570	2571	2572						
ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 72						

ยุทธศาสตร์ M Modern Innovation นวัตกรรมสมัยใหม่

เป้าประสงค์

นวัตกรรมของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมส่งเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานและการบริการประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

จำนวนนวัตกรรม

ปีงบประมาณ 2569	ปีงบประมาณ 2570	ปีงบประมาณ 2571	ปีงบประมาณ 2572
1 นวัตกรรม	1 นวัตกรรม	1 นวัตกรรม	1 นวัตกรรม

ประเด็นย่อย	แนวทางดำเนินการ								
ประเด็นย่อยที่ 1 เสริมสร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยี เป้าหมาย การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการประชาชนและการบริหารจัดการศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม ตัวชี้วัด นวัตกรรมทางเทคโนโลยีของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมเพิ่มขึ้นหรือได้รับการต่อยอด <table><tr><td>2569</td><td>2570</td><td>2571</td><td>2572</td></tr><tr><td>1 นวัตกรรม</td><td>1 นวัตกรรม</td><td>1 นวัตกรรม</td><td>1 นวัตกรรม</td></tr></table>	2569	2570	2571	2572	1 นวัตกรรม	1 นวัตกรรม	1 นวัตกรรม	1 นวัตกรรม	- ส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติการกิจของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม และเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการทางศาล - เสริมสร้างระบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ในกระบวนการทำงานอย่างครบวงจร เพื่อลดปริมาณการใช้กระดาษ - พัฒนาและคัดสรรเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) ที่เหมาะสมควบคู่กับการพัฒนาเทคโนโลยี Big Data ของสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและยกระดับบริการประชาชน - สนับสนุนการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลระหว่างหน่วยงานของรัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชนและการดำเนินงานของหน่วยงานตามกฎหมาย - พัฒนาระบบนิเวศดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็น สร้างกลไกการจัดการเอกสารทางคดีในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สะดวก และประหยัด
2569	2570	2571	2572						
1 นวัตกรรม	1 นวัตกรรม	1 นวัตกรรม	1 นวัตกรรม						

ประเด็นย่อย	แนวทางดำเนินการ								
ประเด็นย่อยที่ 2 สร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารองค์กร เป้าหมาย กระบวนการทำงานทั้งระบบสอดคล้องกับเทคโนโลยีที่นำมาใช้และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนที่มีต่อบริการของศาลยุติธรรม ตัวชี้วัด นวัตกรรมที่นอกเหนือจากนวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรืองานวิจัยของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมเพิ่มขึ้นหรือได้รับการต่อยอด <table><tr><td>2569</td><td>2570</td><td>2571</td><td>2572</td></tr><tr><td>2 นวัตกรรม/ฉบับ</td><td>2 นวัตกรรม/ฉบับ</td><td>2 นวัตกรรม/ฉบับ</td><td>2 นวัตกรรม/ฉบับ</td></tr></table>	2569	2570	2571	2572	2 นวัตกรรม/ฉบับ	2 นวัตกรรม/ฉบับ	2 นวัตกรรม/ฉบับ	2 นวัตกรรม/ฉบับ	- ส่งเสริมและพัฒนา นวัตกรรมที่ไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยี เพื่อการปฏิบัติงานของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม - ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม - สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อบริการประชาชน - ยกระดับความรู้และการใช้ดิจิทัล (Digital literacy) ของบุคลากร
2569	2570	2571	2572						
2 นวัตกรรม/ฉบับ	2 นวัตกรรม/ฉบับ	2 นวัตกรรม/ฉบับ	2 นวัตกรรม/ฉบับ						

ประเด็นย่อย	แนวทางดำเนินการ								
ประเด็นย่อยที่ 3 นวัตกรรมด้านกฎหมาย เป้าหมาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่และภารกิจของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม มีอัตลักษณ์ในด้านการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ตลอดจนขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมให้สอดคล้องกับภาพรวมของการพัฒนาประเทศ ตัวชี้วัด ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมมีการเสนอร่างกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนดและข้อบังคับ <table><tr><td>2569</td><td>2570</td><td>2571</td><td>2572</td></tr><tr><td>3 เรื่อง</td><td>3 เรื่อง</td><td>3 เรื่อง</td><td>3 เรื่อง</td></tr></table>	2569	2570	2571	2572	3 เรื่อง	3 เรื่อง	3 เรื่อง	3 เรื่อง	1. พัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบและแนวปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกักับอำนาจหน้าที่และภารกิจของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคม เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว เสมอภาค และส่งเสริมการพัฒนาประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล 2. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของหน่วยงานภายนอกเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน 3. เสริมสร้างกลไกการให้คำแนะนำและพิจารณากฎหมายที่ต้องพัฒนา ปรับปรุง หรือแก้ไขอย่างครบถ้วนรอบด้านตามหลักวิชาการแก่ศาลยุติธรรมและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม 4. พัฒนาระบบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามมาตรฐานสากล 5. ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายต่างประเทศกฎหมายระหว่างประเทศและข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางการศาล และประสานความร่วมมือทางการศาลระหว่างประเทศในการดำเนินการตามคำสั่งศาล การบังคับใช้กฎหมาย และการคุ้มครองสิทธิทางกฎหมายของประชาชนในอำนาจหน้าที่ของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม
2569	2570	2571	2572						
3 เรื่อง	3 เรื่อง	3 เรื่อง	3 เรื่อง						

ประเด็นย่อย	แนวทางดำเนินการ																								
ประเด็นย่อยที่ 4 นวัตกรรมด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และสารสนเทศ เป้าหมาย ศาลยุติธรรมมีระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และสารสนเทศที่ได้มาตรฐาน ตัวชี้วัด 1. มีหน่วยงานและบุคลากรด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ <table><tr><td>2569</td><td>2570</td><td>2571</td><td>2572</td></tr><tr><td>มีหน่วยงานและบุคลากร</td><td>มีหน่วยงานและบุคลากร</td><td>มีหน่วยงานและบุคลากร</td><td>มีหน่วยงานและบุคลากร</td></tr></table> 2. มีนวัตกรรมเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์เพิ่มขึ้นหรือได้รับการต่อยอด <table><tr><td>2569</td><td>2570</td><td>2571</td><td>2572</td></tr><tr><td>1 นวัตกรรม</td><td>1 นวัตกรรม</td><td>1 นวัตกรรม</td><td>1 นวัตกรรม</td></tr></table> 3. บุคลากรมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และการรับมือภัยคุกคาม <table><tr><td>2569</td><td>2570</td><td>2571</td><td>2572</td></tr><tr><td>ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50</td><td>ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70</td><td>ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90</td><td>ร้อยละ 100</td></tr></table>	2569	2570	2571	2572	มีหน่วยงานและบุคลากร	มีหน่วยงานและบุคลากร	มีหน่วยงานและบุคลากร	มีหน่วยงานและบุคลากร	2569	2570	2571	2572	1 นวัตกรรม	1 นวัตกรรม	1 นวัตกรรม	1 นวัตกรรม	2569	2570	2571	2572	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90	ร้อยละ 100	1. สร้างความตระหนักรู้ด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับ 2. พัฒนาทักษะและสร้างความเชี่ยวชาญด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านเทคนิค 3. ปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศและไซเบอร์ของสำนักงานศาลยุติธรรม ภายใต้หลักการ Zero Trust 4. ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเครือข่ายประสานงานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ 5. จัดให้มีเทคโนโลยีทันสมัย เพื่อตรวจสอบและป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ รวมถึงจัดเก็บและเข้ารหัสข้อมูลเพื่อปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลและสารสนเทศอย่างเหมาะสม
2569	2570	2571	2572																						
มีหน่วยงานและบุคลากร	มีหน่วยงานและบุคลากร	มีหน่วยงานและบุคลากร	มีหน่วยงานและบุคลากร																						
2569	2570	2571	2572																						
1 นวัตกรรม	1 นวัตกรรม	1 นวัตกรรม	1 นวัตกรรม																						
2569	2570	2571	2572																						
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90	ร้อยละ 100																						

ยุทธศาสตร์ A Accessibility for all ทุกคนเข้าถึงได้อย่างเสมอภาค

เป้าประสงค์

ประชาชนเข้าถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามหลักสากลอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค

ตัวชี้วัด

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการได้ใช้สิทธิต่อสู้คดีอย่างเท่าเทียมตามกฎหมายโดยไม่เลือกปฏิบัติ

จากศาลยุติธรรม

ปีงบประมาณ 2569	ปีงบประมาณ 2570	ปีงบประมาณ 2571	ปีงบประมาณ 2572
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 82

ประเด็นย่อย	แนวทางดำเนินการ								
ประเด็นย่อยที่ 1 ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายแก่คู่ความและประชาชน เป้าหมาย การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพคู่ความและประชาชนเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ ตัวชี้วัด ศาลยุติธรรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพทุกฝ่ายที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม <table><tr><td>2569</td><td>2570</td><td>2571</td><td>2572</td></tr><tr><td>ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย ผู้เสียหาย และพยาน</td><td>ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย ผู้เสียหาย และพยาน</td><td>ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย ผู้เสียหาย และพยาน</td><td>ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย ผู้เสียหาย และพยาน</td></tr></table>	2569	2570	2571	2572	ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย ผู้เสียหาย และพยาน	ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย ผู้เสียหาย และพยาน	ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย ผู้เสียหาย และพยาน	ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย ผู้เสียหาย และพยาน	1. คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง 2. หลักประกันในเรื่องสิทธิ เสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคล การป้องกันการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย 3. หลักประกันสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา 4. พินฟู เยียวยาผู้เสียหายในคดีอาญา และการคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว 5. เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับคดีผู้ประกัน การบังคับคดีโทษปรับและการบังคับคดีความผิดทางพินัย 6. การคุ้มครองและจ่ายค่าตอบแทนพยานตามระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม 7. นำแนวทางการปฏิบัติราชการโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางมาใช้ในการปฏิบัติงานและให้บริการประชาชน
2569	2570	2571	2572						
ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย ผู้เสียหาย และพยาน	ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย ผู้เสียหาย และพยาน	ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย ผู้เสียหาย และพยาน	ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย ผู้เสียหาย และพยาน						

ประเด็นย่อย				แนวทางดำเนินการ
ประเด็นย่อยที่ 2 สร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ				1. การลดอุปสรรคทางกายภาพ ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน คู่ความ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม 2. จัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลของศาลยุติธรรม เพื่อให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 3. การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการขอล้อยชั่วคราว การกำกับดูแล และติดตามผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราว 4. ส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มเปราะบางเข้าถึงการอำนวยความสะดวกยุติธรรม การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และการบำบัดฟื้นฟูตามกฎหมายได้อย่างสะดวกรวดเร็ว 5. เพิ่มช่องทางการเข้าถึงการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพให้แก่คู่ความ พยานหรือผู้เกี่ยวข้องที่ไม่ได้พำนักอาศัยอยู่ในประเทศไทย 6. พัฒนาระบบการดำเนินคดีสำหรับประชาชนที่ดำเนินคดีด้วยตัวเอง (Self- Represented Litigation)
เป้าหมาย สร้างความเป็นธรรมและเท่าเทียมในทุกมิติ				
ตัวชี้วัด มาตรการที่ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมกำหนดขึ้นเพื่อสร้างความเท่าเทียมในกระบวนการยุติธรรม				
2569	2570	2571	2572	
ดัชนีสภา ปีงบประมาณที่ผ่าน	ดัชนีสภา ปีงบประมาณที่ผ่าน	ดัชนีสภา ปีงบประมาณที่ผ่าน	ดัชนีสภา ปีงบประมาณที่ผ่าน	

ยุทธศาสตร์ R Ready for the future พร้อมมุ่งสู่อนาคต

เป้าประสงค์

การขับเคลื่อนระบบงานศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและความเจริญก้าวหน้าตามยุคสมัย

ตัวชี้วัด

หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมมีผลการประเมินการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าระดับดีมาก

ปีงบประมาณ 2569	ปีงบประมาณ 2570	ปีงบประมาณ 2571	ปีงบประมาณ 2572
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 82

ประเด็นย่อย	แนวทางดำเนินการ								
ประเด็นย่อยที่ 1 ส่งเสริมระบบงานศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป้าหมาย ระบบงานศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมตอบสนองต่อการพัฒนาองค์กรเพื่อให้บริการประชาชนที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ตัวชี้วัด ระบบงานของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมได้รับการพัฒนาหรือต่อยอด <table><tr><td>2569</td><td>2570</td><td>2571</td><td>2572</td></tr><tr><td>1 ระบบงาน</td><td>1 ระบบงาน</td><td>1 ระบบงาน</td><td>1 ระบบงาน</td></tr></table>	2569	2570	2571	2572	1 ระบบงาน	1 ระบบงาน	1 ระบบงาน	1 ระบบงาน	1. เพิ่มประสิทธิภาพระบบงานและการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม 2. พัฒนาโครงสร้างองค์กรให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม 3. ส่งเสริมมาตรฐานการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการศาลยุติธรรม พนักงานศาลยุติธรรมและลูกจ้าง 4. เสริมสร้างนโยบายประธานศาลฎีกา และแผนอื่นของหน่วยงาน เพื่อแผนยุทธศาสตร์นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม 5. พัฒนาระบบงบประมาณ การเงิน การบัญชี การตรวจสอบภายใน และการบริหารทรัพย์สินให้มีประสิทธิภาพ
2569	2570	2571	2572						
1 ระบบงาน	1 ระบบงาน	1 ระบบงาน	1 ระบบงาน						

ประเด็นย่อย				แนวทางดำเนินการ
ประเด็นย่อยที่ 2 ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจชาวนักข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง				1. เสริมสร้างหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ นโยบายประธานศาลฎีกา งานวิจัย ปัญหาข้อขัดข้องและผลการประเมินการฝึกอบรม 2. วางแผน พัฒนา และดำเนินการฝึกอบรม รวมถึงพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 3. ติดตามประเมินผลการพัฒนาและฝึกอบรมข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 4. เสริมสร้างหลักสูตรที่จำเป็นต่อการพัฒนาข้าราชการศาลยุติธรรม เพื่อให้บุคลากรทุกคนได้รับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง
เป้าหมาย ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้รับการเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจอย่างเหมาะสม				
ตัวชี้วัด การอบรมสัมมนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นไปตามแผนปฏิบัติการจัดการอบรมและสัมมนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม				
2569	2570	2571	2572	
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90	
ประเด็นย่อยที่ 3 ส่งเสริมการประสานความร่วมมือกับองค์กรและหน่วยงานภายในและต่างประเทศ				1. ส่งเสริมการประสานความร่วมมือกับองค์กรและหน่วยงานภายในและต่างประเทศ 2. ยกกระดับกลไกการทำงานเชิงเครือข่ายระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม 3. พัฒนาต่อยอดบันทึกความร่วมมือระหว่างศาลและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือหน่วยงานอื่น
เป้าหมาย ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมมีการประสานความร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานภายในและต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ				
ตัวชี้วัด ศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมมีความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและต่างประเทศ				
2569	2570	2571	2572	
ด้านการยุติธรรมและด้านวิชาการ	ด้านการยุติธรรมและด้านวิชาการ	ด้านการยุติธรรมและด้านวิชาการ	ด้านการยุติธรรมและด้านวิชาการ	

ยุทธศาสตร์ T Trust ความเชื่อมั่นและศรัทธาของประชาชน
เป้าประสงค์

ประชาชนมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลยุติธรรม

ตัวชี้วัด

ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนว่าจะได้รับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่ถูกต้องเป็นธรรมจากศาลยุติธรรม

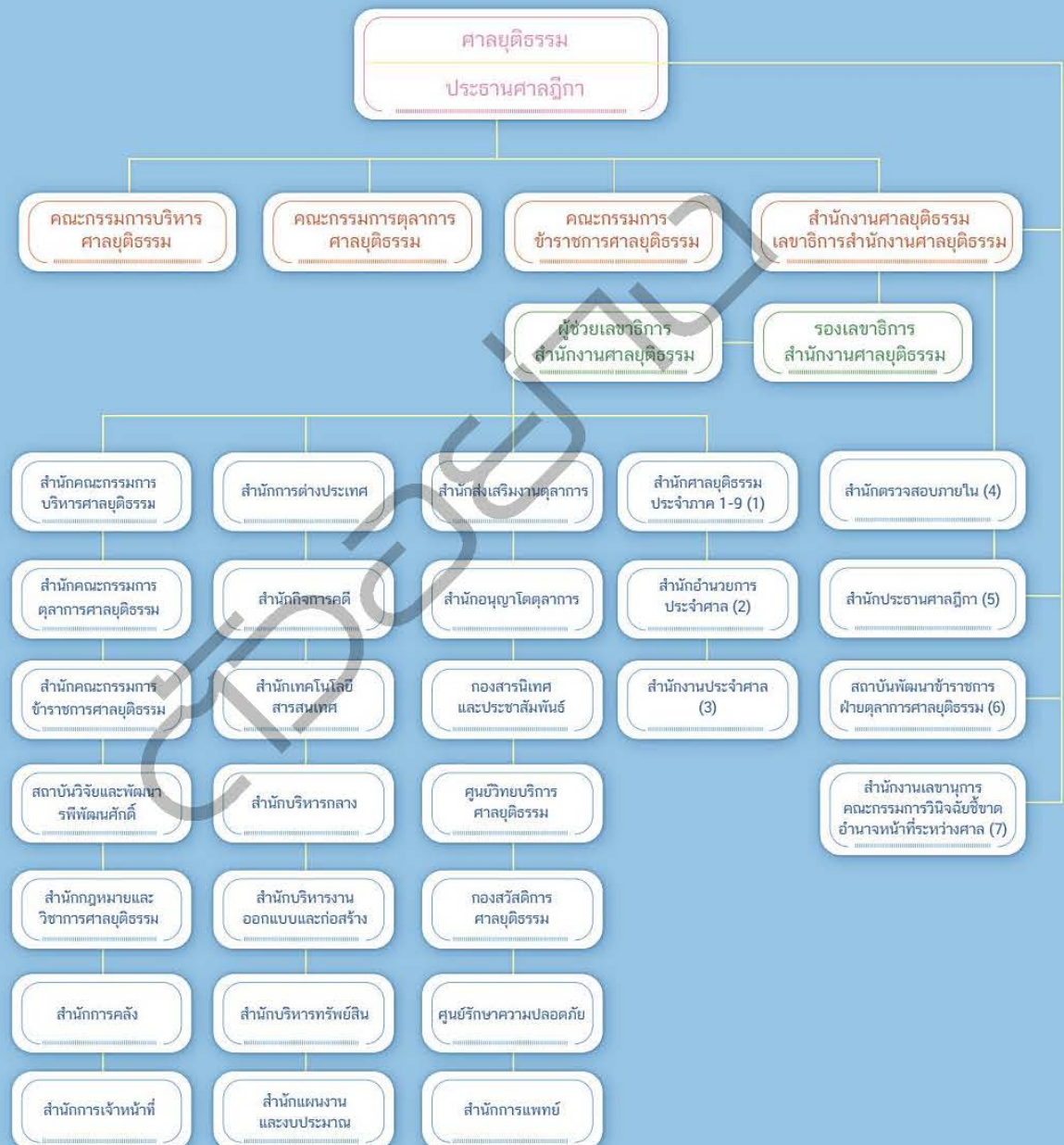
ปีงบประมาณ 2569	ปีงบประมาณ 2570	ปีงบประมาณ 2571	ปีงบประมาณ 2572
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 82

ประเด็นย่อย	แนวทางดำเนินการ								
ประเด็นย่อยที่ 1 การเสริมสร้างความโปร่งใสและมาตรฐานการดำเนินงานของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมตามมาตรฐานสากล เป้าหมาย การดำเนินงานของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ตัวชี้วัด ความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของศาลยุติธรรม <table><tr><td>2569</td><td>2570</td><td>2571</td><td>2572</td></tr><tr><td>ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80</td><td>ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80</td><td>ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80</td><td>ไม่น้อยกว่าร้อยละ 82</td></tr></table>	2569	2570	2571	2572	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 82	1. เสริมสร้างมาตรฐานการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในแต่ละศาลชั้นศาลและประเภทคดี และส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานทั้งในและต่างประเทศ 2. ส่งเสริมการดำเนินการตามกรอบสากลเพื่อความเป็นเลิศทางการศาล (International Framework for Court Excellence : IFCE) 3. พัฒนาและส่งเสริมระบบการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลการปฏิบัติราชการของศาลยุติธรรมและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม 4. การติดตามประเมินผลการดำเนินงานของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมตามมาตรฐานสากลเพื่อยกระดับประเทศไทยในสังคมโลก
2569	2570	2571	2572						
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 82						

ประเด็นย่อย				แนวทางดำเนินการ
ประเด็นย่อยที่ 2 สนับสนุนการเรียนรู้ไม่สิ้นสุดแก่ประชาชนและความเข้าใจที่ถูกต้องของประชาชนต่อการทำงานของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม				1. เผยแพร่ความรู้ เสริมสร้างความเข้าใจแก่ประชาชน และเสริมสร้างระบบบริการสารสนเทศเพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของสังคม
เป้าหมาย				2. ส่งเสริมการสื่อสารประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม
ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องของประชาชนต่อการทำงานของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม				3. สร้างและเผยแพร่ภาพลักษณ์ให้ประชาชนรับรู้ถึงบทบาทและภารกิจของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมทั้งภายในและต่างประเทศ
ตัวชี้วัด				4. สร้างระบบ Open Government เพื่อให้ผู้ใช้บริการภาคประชาชนภาคเอกชน และหน่วยงานของรัฐ สามารถค้นหาและเข้าถึงข้อมูลที่มีคุณภาพได้ง่าย
ช่องทางของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรมในการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนในสังคม				5. ส่งเสริมให้หน่วยงานภายนอกและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านสังคมของศาลยุติธรรม
2569	2570	2571	2572	
ในสถานที่และออนไลน์	ในสถานที่และออนไลน์	ในสถานที่และออนไลน์	ในสถานที่และออนไลน์	

ภารกิจและหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงาน

แผนผังโครงสร้างสำนักงานศาลยุติธรรม

หมายเหตุ: (1) ภายใต้การกำกับ ดูแล และคำสั่งให้ปฏิบัติตามกฎหมายของอธิบดีผู้พิพากษามาตร

(2) ภายใต้การกำกับ ดูแล และคำสั่งให้ปฏิบัติตามกฎหมายของประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค 1-9 เลขานุการศาลฎีกา อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น หรืออธิบดีผู้พิพากษาหัวหน้าศาล แล้วแต่กรณี

(3) ภายใต้การกำกับ ดูแล และคำสั่งให้ปฏิบัติตามกฎหมายของอธิบดีผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

(4) ภายใต้การกำกับ ดูแล และคำสั่งให้ปฏิบัติตามกฎหมายของคณะกรรมการตรวจสอบของสำนักงานศาลยุติธรรม และเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม แล้วแต่กรณี

(5) ภายใต้การกำกับ ดูแล และคำสั่งให้ปฏิบัติตามกฎหมายของเลขาธิการประธานศาลฎีกา

(6) ภายใต้การกำกับ ดูแล และคำสั่งให้ปฏิบัติตามกฎหมายของเลขาธิการสถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

(7) ภายใต้การกำกับ ดูแล และคำสั่งให้ปฏิบัติตามกฎหมายของเลขาธิการศาลฎีกา

ที่มา: ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2564

สำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการที่มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น มีเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหัวหน้าหน่วยงานและเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการของศาลยุติธรรม งานส่งเสริมตุลาการและงานวิชาการ เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ศาลยุติธรรม รวมทั้งเสริมสร้างให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

สำนัก สถาบัน กอง และศูนย์

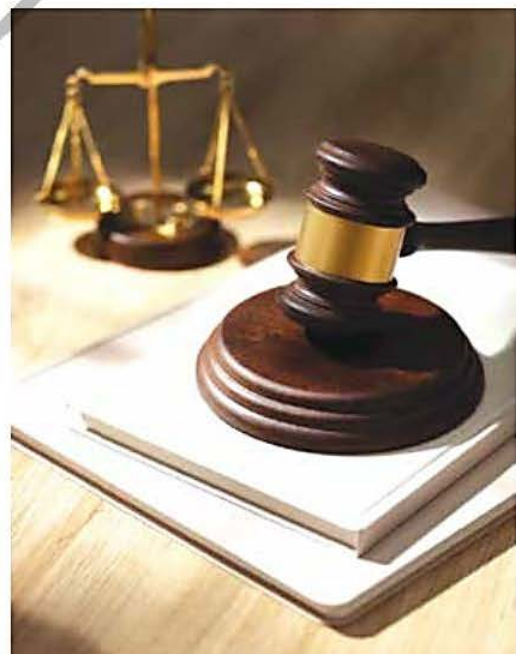
สำนัก สถาบัน กอง และศูนย์สังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ส่วนกลาง ทำหน้าที่สนับสนุนศาลยุติธรรม ส่งเสริมงานตุลาการและวิชาการ ได้แก่ กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ งานงบประมาณและการเงินของศาลยุติธรรม และสำนักงานศาลยุติธรรม ส่งเสริม ประสาน และดำเนินการระงับข้อพิพาทโดยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท อนุญาโตตุลาการ และการระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น สนับสนุนการดำเนินงานของศาลในด้านวิชาการกฎหมาย และระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนจัดหาครุภัณฑ์ ที่ดิน อาคารสถานที่ และบ้านพักของศาลยุติธรรมและสำนักงานศาลยุติธรรม งานบริหารงานบุคคลและพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ ศาลยุติธรรม

สำนักศาลยุติธรรมประจำภาค 1-9

สำนักศาลยุติธรรมประจำภาค 1-9 เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนปฏิบัติงานของสำนักอำนวยการประจำศาลและสำนักงานประจำศาลในเขตของอธิบดี รวมทั้งสนับสนุนงานวิชาการ งานแผนงาน การบริหารงบประมาณ งานด้านกฎหมายและเทคโนโลยีสารสนเทศและประสานงานร่วมกับหน่วยงานส่วนกลางและศาลในสังกัด

สำนักอำนวยการประจำศาลและสำนักงานประจำศาล

สำนักอำนวยการประจำศาลและสำนักงานประจำศาล เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนงานศาลในด้านบริหารจัดการและด้านวิชาการ เพื่อสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม รวมทั้งนำการระงับข้อพิพาททางเลือกมาใช้ นอกเหนือจากการพิจารณาพิพากษาคดี ตลอดจนสนับสนุนงานด้านวิชาการ แผนงาน การบริหารงบประมาณ และพัฒนาเทคโนโลยีรวมถึงประสานงานร่วมกับสำนักศาลยุติธรรมประจำภาค

➤ คำอธิบายความหมายของตราสัญลักษณ์

คำอธิบายความหมายของตราสัญลักษณ์

๑. ลักษณะของตราสัญลักษณ์

เป็นตรารูปทรงกลม (ไม่จำกัดขนาด)

๒. องค์ประกอบของตราสัญลักษณ์

ดวงตราประกอบด้วยพระมหาพิชัยมงกุฏครอบอยู่เหนืออุณาโลม และตราพระจุลพาหตั้งอยู่บนพานสองชั้นมีพระแท่นรองรับพาน โดยมีครุฑจับนาคทวนไว้เหนือศีรษะ ล้อมรอบด้วยดอกบัวเก้าดอก เป็นดอกบัวตูมแปดดอก และดอกบัวบานหนึ่งดอก

๓. ความหมาย

๓.๑ พระมหาพิชัยมงกุฏครอบอยู่เหนืออุณาโลม
หมายถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๓.๒ ดอกบัว หมายถึง ความบริสุทธิ์ผุดผ่อง และทั้งหมดมี ๙ ดอก
หมายถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙

๓.๓ ตราจุลพาหตั้งอยู่บนพานสองชั้นมีพระแท่นรองรับพานอีกทอดหนึ่ง
หมายถึง ความยุติธรรมตั้งอยู่บนรากฐานอันมั่นคง

๓.๔ ครุฑจับนาค หมายถึง แผ่นดิน

สำนักงานศาลยุติธรรม

นับจากวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๑ ศาลยุติธรรมได้แยกเป็นอิสระจากกระทรวงยุติธรรม โดยมีสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระ มีฐานะเป็นนิติบุคคลเป็นหน่วยธุรการ และมีเลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา

อำนาจหน้าที่

สำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการศาลยุติธรรม อาทิ การจัดทำงบประมาณ รายจ่ายประจำปี การบริหารการเงิน การพัสดุ การวางแผนเกี่ยวกับบุคลากรการบริหารจัดการอาคารสถานที่ งานทางวิชาการ และงานส่งเสริมงานตุลาการ ซึ่งลักษณะของงานเหล่านี้เป็นไปตามลักษณะของการบริหารองค์กร หรือหน่วยงาน และที่สำคัญคือการสนับสนุนงานตุลาการอันเป็นภารกิจหลักให้ดำเนินไปอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และเป็นเลิศในการอำนวยความยุติธรรม

หน่วยงานในสำนักงานศาลยุติธรรม

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการของศาลยุติธรรม งานส่งเสริมตุลาการและงานวิชาการ เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ศาลยุติธรรม รวมทั้งเสริมสร้างให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยมีส่วนราชการภายในประกอบด้วย

ส่วนกลาง

เป็นหน่วยประสาน กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา แนะนำ และวางหลักเกณฑ์แนวทางปฏิบัติต่าง ๆ

ส่วนภูมิภาค

มีหน่วยงานระดับภาคจำนวน ๕ หน่วยงาน คือ สำนักศาลยุติธรรมประจำภาค ๑ - ภาค ๕ โดยเป็นหน่วยส่งเสริมสนับสนุนงานศาลในด้านบริหารจัดการและด้านวิชาการให้กับหน่วยงานในเขตอำนาจอธิบดีผู้พิพากษภาค

ส่วนสนับสนุนงานศาล

ได้แก่ หน่วยงานระดับสำนักอำนวยการประจำศาล และหน่วยงานระดับสำนักงานประจำศาล โดยเป็นหน่วยสนับสนุนการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาด้านธุรการ ด้านวิชาการ รวมทั้งการประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ

บทบาทภารกิจ

บทบาทภารกิจของสำนักงานศาลยุติธรรม มีดังนี้

๑) กำหนดนโยบายการบริหารด้านบุคลากร งบประมาณและแผนงานให้เป็นไปตามหลักการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance)

๒) ดำเนินการด้านเลขานุการของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม (ก.ต.) คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) และคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม (ก.ศ.)

๓) สรรหาอัตรากำลังข้าราชการตุลาการและธุรการ พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพและทักษะอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๔) ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนากฎหมายและระบบงานของศาลยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

๕) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน กำหนดตัวชี้วัดประสิทธิผลและมูลค่าผลงานต่อหน่วย (Unit Cost)

๖) ประสานงานกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างกว้างขวาง

➤ **หน่วยงานในสำนักงานศาลยุติธรรม**

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ.๒๕๔๑ กำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการของศาลยุติธรรม งานส่งเสริมตุลาการ และงานวิชาการ เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ศาลยุติธรรม รวมทั้งเสริมสร้างให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งส่วนราชการภายใน ดังนี้

ศาลยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร จำนวนทั้งสิ้น 274 ศาล (9 สาขา)

สำนักงานและงบประมาณ

สำนักงานศาลยุติธรรม

ศาลฎีกา
จำนวน 1 ศาล

ศาลชั้นอุทธรณ์
จำนวน 11 ศาล

ศาลอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 1

ศาลอุทธรณ์ภาค 2

ศาลอุทธรณ์ภาค 3

ศาลอุทธรณ์ภาค 4

ศาลอุทธรณ์ภาค 5

ศาลอุทธรณ์คดีขำนัญพิเศษ

ศาลอุทธรณ์ภาค 6

ศาลอุทธรณ์ภาค 7

ศาลอุทธรณ์ภาค 8

ศาลอุทธรณ์ภาค 9

ศาลชั้นต้น
จำนวน 262 ศาล (9 สาขา)

ไม่สังกัดสำนักงาน

อธิบดีผู้พิพากษาประจำภาค 1 - 9

สังกัดสำนักงาน

อธิบดีผู้พิพากษาประจำภาค 1- 9

ศาลแพ่ง

ศาลอาญา

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้

ศาลอาญากกรุงเทพใต้

ศาลแพ่งธนบุรี

ศาลอาญาธนบุรี

ศาลแพ่งล้งขัน

ศาลอาญาล้งขัน

ศาลแพ่งพรังนง

ศาลอาญาพรังนง

ศาลแพ่งม้นบุรี

ศาลอาญาม้นบุรี

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 1 - 9

ศาลขำนัญพิเศษที่ไม่อยู่ในสังกัดฯ ได้แก่

ศาลแรงงานกลาง

ศาลแรงงานภาค 1 - 9

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

ศาลภาษีอากรกลาง

ศาลล้มละลายกลาง

ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

ศาลจังหวัด

จำนวน 111 ศาล

ศาลแขวง

จำนวน 39 ศาล

ศาลขำนัญพิเศษที่อยู่ในสังกัดฯ ได้แก่

ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด จำนวน 76 ศาล

ศาลสาขา ได้แก่

ศาลจังหวัดสัคว์ สาขาปากช่อง
ศาลจังหวัดมหาสารคาม สาขาพยัคฆภูมิพิสัย
ศาลจังหวัดน่าน สาขาบัว
ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน สาขาปาย
ศาลจังหวัดเชียงราย สาขาเวียงป่าเป้า
ศาลจังหวัดพิษณุโลก สาขานครไทย
ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง สาขาม้นบุรี
ศาลแรงงานภาค 1 สาขาศรีอยุธยา
ศาลแรงงานภาค 2 สาขาระยอง

ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2563

เปิดทำการศาลแขวงกระบี่ และศาลแขวงตรัง

หมายเหตุ -จำนวนทั้งสิ้นนี้ไม่ได้นับรวมศาลสาขา
-ศาลขำนัญพิเศษความหมายตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีขำนัญพิเศษ พ.ศ.2558 (มาตรา 3)

แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน (ที่มักเรียกกันว่า "รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560") ถูกประกาศใช้ครั้งแรกในปีใด (พ.ศ.)

ก. 2550

ข. 2560

ค. 2540

ง. 2564

เฉลย : ข. 2560 รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมีปีพุทธศักราชเป็น พ.ศ. 2560 (ค.ศ. 2017) ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่จัดทำหลังการเปลี่ยนแปลงการเมืองในช่วงก่อนหน้า และมีบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์กรอิสระ สิทธิพื้นฐาน กระบวนการเลือกตั้ง และการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

2. บทบัญญัติพื้นฐานของรัฐธรรมนูญมักเรียกว่าอะไร และมีความสำคัญอย่างไร

ก. กฎหมายลูก — เป็นกฎหมายรองที่ทำให้รัฐธรรมนูญไม่ต้องใช้

ข. บททั่วไป/มาตราตั้งต้น — ระบุหลักการและกรอบการปกครองสูงสุดของประเทศ มีลำดับความสำคัญเหนือกฎหมายอื่น ๆ

ค. กฎระเบียบการบริหาร — เป็นกฎหมายในของราชการเท่านั้น

ง. พระราชกฤษฎีกา — เป็นคำสั่งของนายกรัฐมนตรี

เฉลย : ข. บททั่วไป/มาตราตั้งต้น — ระบุหลักการและกรอบการปกครองสูงสุดของประเทศ มีลำดับความสำคัญเหนือกฎหมายอื่น ๆ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ (supremacy of constitution) บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญกำหนดรูปแบบรัฐ การแบ่งอำนาจ สิทธิและเสรีภาพของประชาชน และหลักการในการตรา/บังคับใช้กฎหมายอื่น ๆ ซึ่งต้องไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

3. ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 องค์ประกอบของรัฐสภาประกอบด้วยอะไรบ้าง

ก. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียงสภาเดียว

ข. วุฒิสภาเพียงสภาเดียว

ค. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา (รัฐสภาเป็นสภาผู้แทนราษฎรกับวุฒิสภาร่วมกัน)

ง. สภาองค์กรท้องถิ่นและคณะกรรมการรัฐบาล

เฉลย : ค. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา (รัฐสภาเป็นสภาผู้แทนราษฎรกับวุฒิสภาร่วมกัน) รัฐธรรมนูญระบุระบบสองสภา (bicameral) ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชน และ วุฒิสภา ซึ่งมีบทบาทกำกับ/พิจารณาร่วมในบางเรื่อง — เมื่อร่วมประชุมกันเรียกว่า "รัฐสภา" เพื่อพิจารณากฎหมายบางประเภท (เช่น ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข/การยืนยันแต่งตั้งบางตำแหน่ง)

4. ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ระบุว่าอำนาจนิติบัญญัติอยู่ที่ไหน

ก. ประชาชนเท่านั้น

ข. รัฐสภา (สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา)

ค. ผู้พิพากษา

ง. คณะรัฐมนตรีเพียงอย่างเดียว

เฉลย : ข. รัฐสภา (สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา) อำนาจอธิปไตยในระบอบรัฐธรรมนูญไทยเป็นของ รัฐสภา ที่ทำหน้าที่ตรากฎหมาย โดยทั่วไปสภาผู้แทนราษฎรเป็นฝ่ายร่างกฎหมายหลัก ส่วนวุฒิสภาพิจารณาและให้ความเห็นชอบในกฎหมายหลายประเภทตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

5. ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 บทบัญญัติได้รับประกันสิทธิพื้นฐานของประชาชน เช่น เสรีภาพทางความเห็น เสรีภาพในการนับถือศาสนา และเสรีภาพในการชุมนุม

ก. ไม่มีบทบัญญัติด้านสิทธิมนุษยชน

ข. มาตรา/บทที่ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของบุคคล (Fundamental Rights)

ค. มีเพียงประกาศกระทรวง

ง. เป็นเรื่องของกฎหมายท้องถิ่น

เฉลย : ข. มาตรา/บทที่ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของบุคคล (Fundamental Rights) รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560

มีบทบัญญัติด้านสิทธิและเสรีภาพของประชาชนหลายมาตรา (เช่น เสรีภาพแสดงความเห็น เสรีภาพในการชุมนุม การได้รับความเป็นธรรม สิทธิในการดำรงชีวิตที่ดี ฯลฯ) ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องคุ้มครองและไม่สามารถละเมิดโดยพลการ

6. ใครเป็นประมุขของรัฐตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญไทย

ก. นายกรัฐมนตรี

ข. ประธานรัฐสภา

ค. พระมหากษัตริย์

ง. ประธานศาลฎีกา

เฉลย : ค. พระมหากษัตริย์ รัฐธรรมนูญไทยยืนยันระบบ "ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข"

พระมหากษัตริย์ทรงมีบทบาทตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด เช่น พระราชทานรัฐธรรมนูญ (พระบรมราชโองการ)

แต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามตรรกะรัฐสภา ฯลฯ แต่บทบาทเป็นเชิงสถาบันและพิธีการภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ

7. การแก้ไขรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ต้องผ่านกระบวนการพิเศษ — ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับเงื่อนไขการแก้ไข (ตามบทบัญญัติหลักบางประการ)

ก. แก้ไขโดยคำสั่งประธานาธิบดีเพียงคนเดียว

ข. ต้องเสนอเป็นร่างแก้ไขให้รัฐสภาพิจารณาเป็นสามวาระ และมีเงื่อนไขร่วม

(เช่นเสียง ส.ว. บางส่วนหากเกี่ยวกับบทเฉพาะ)

ค. แก้ไขง่าย ๆ โดยคณะรัฐมนตรีคนเดียว

ง. แก้ไขไม่ได้โดยเงื่อนไขใด ๆ

เฉลย : ข. ต้องเสนอเป็นร่างแก้ไขให้รัฐสภาพิจารณาเป็นสามวาระ และมีเงื่อนไขร่วม (เช่นเสียง ส.ว. บางส่วนหากเกี่ยวกับบทเฉพาะ) การแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นกระบวนการที่เข้มงวด — ต้องเสนอเป็นร่างแก้ไขให้รัฐสภาพิจารณาเป็นสามวาระตามมาตรา 256 เป็นต้น และหากการแก้ไขเกี่ยวกับบางมาตรา (เช่น หมวดกษัตริย์ บทเกี่ยวกับศาล

หรือองค์กรอิสระ) จะมีเงื่อนไขเสริม เช่น ต้องได้รับเสียงเห็นชอบจาก ส.ว. ในจำนวนที่กำหนด หรืออาจต้องยกראง
สู่การลงประชามติ

8. ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 อำนาจในการบริหารประเทศเป็นของใครโดยหลัก
- ก. คณะรัฐมนตรี (รัฐบาล) ซึ่งต้องได้รับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร
 - ข. ศาลฎีกา
 - ค. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
 - ง. คณะกรรมการการเลือกตั้ง

เฉลย : ก. คณะรัฐมนตรี (รัฐบาล) ซึ่งต้องได้รับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร อำนาจบริหาร (executive power) อยู่ที่คณะรัฐมนตรีซึ่งนำโดยนายกรัฐมนตรี ผู้ได้รับแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์ตามคำแนะนำของรัฐสภา/ พฤติการณ์ตามรัฐธรรมนูญ — รัฐมนตรีต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรและระบบรัฐสภา

9. รัฐธรรมนูญกำหนดบทบาทใดสำหรับศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลที่มีอำนาจในเรื่องรัฐธรรมนูญ
- ก. ไม่มีบทบาทเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ
 - ข. มีอำนาจวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย วินิจฉัยข้อพิพาทเกี่ยวกับบทบาทรัฐสภา/ คณะรัฐมนตรี และวินิจฉัยการแก้ไขรัฐธรรมนูญในบางกรณี
 - ค. ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานบริหารแทนคณะรัฐมนตรี
 - ง. ให้คำแนะนำด้านเศรษฐกิจแก่รัฐสภา

เฉลย : ข. มีอำนาจวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย วินิจฉัยข้อพิพาทเกี่ยวกับบทบาทรัฐสภา/ คณะรัฐมนตรี และวินิจฉัยการแก้ไขรัฐธรรมนูญในบางกรณี ศาลรัฐธรรมนูญ (หรือหน่วยงานตุลาการที่มีอำนาจรัฐธรรมนูญ) ทำหน้าที่ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายและการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรรัฐ รวมถึงให้คำวินิจฉัยในข้อพิพาททางรัฐธรรมนูญ และในกรณีแก้ไขรัฐธรรมนูญศาลอาจมีอำนาจตรวจสอบ กระบวนการแก้ไขว่าขัดต่อมาตราเกี่ยวกับการแก้ไขหรือไม่

10. รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 มีมาตราที่ว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิชุมชนและบทบาทของรัฐในการส่งเสริม ประชาธิปไตยอย่างไร (สรุป)

- ก. ไม่มีบทบาทของรัฐในการส่งเสริมประชาธิปไตย
- ข. ระบุว่ารัฐจะส่งเสริมความรู้เรื่องการปกครอง ระบบประชาธิปไตย และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของ ประชาชน รวมทั้งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน
- ค. ให้สิทธิเฉพาะกลุ่มผู้มีอำนาจเท่านั้น
- ง. ห้ามประชาชนเข้าชุมนุมโดยเด็ดขาด

เฉลย : ข. ระบุว่ารัฐจะส่งเสริมความรู้เรื่องการปกครอง ระบบประชาธิปไตย และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของ ประชาชน รวมทั้งคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน รัฐธรรมนูญมีมาตราที่เน้นการส่งเสริมการศึกษาเกี่ยวกับ ประชาธิปไตยและให้รัฐมีบทบาทในการสร้างเงื่อนไขให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง เช่น มาตราที่ระบุว่ารัฐต้องส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

© THE BEST CENTER INTER GROUP CO., LTD.

All rights reserved

ห้ามผู้ใดทำการคัดลอก ตีพิมพ์ แจกจ่าย ปรับเปลี่ยน
ดัดแปลง หรือแก้ไขส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้
เพื่อการเผยแพร่หรือนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์โดยเด็ดขาด

หากตรวจพบจะดำเนินการตามกฎหมายถึงที่สุด

หากผู้ใดพบเห็น สามารถแจ้งเบาะแสที่
081-496-9907 มีรางวัลตอบแทน